

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce:

XX

sídlem XX

zastoupen advokátem JUDr. Lubošem Průšou
sídlem třída Národní svobody 32/11, Písek

proti

žalovanému:

Krajský úřad Libereckého kraje

sídlem U Jezu 642/2a, Liberec 2

za účasti osob na řízení zúčastněných:

1) XX

sídlem XX

zastoupen advokátkou Mgr. Terezou

Landfeldovou

sídlem Vítězná 734/11, Liberec 1

2) XX

sídlem XX

zastoupen advokátkou JUDr. Michaelou Šerou
sídlem Revoluční 1003/3, Praha 1

3)
sídlem

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 11. 2017, č. j. KULK 82347/2017,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 13. 11. 2017, č. j. KULK 82347/2017, a rozhodnutí Magistrátu města Liberec, odboru životního prostředí, ze dne 9. 1. 2017, č. j. ZPVU/4330/198775/16-Ras CJ MML 005419/17, se zrušují pro vady řízení a věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 14 200 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Luboše Průši.
- III. Osobám zúčastněným na řízení se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo v podstatném rozsahu zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Liberec, odboru životního prostředí, ze dne 9. 1. 2017, č. j. ZPVU/4330/198775/16-Ras. Tímto prvostupňovým rozhodnutím nařídil Magistrát města Liberec odstranění stavby vodního díla „propojení dešťové kanalizace na kanalizaci splaškovou“ na pozemku p. č. v k. ú. , nařídil obnovení předcházejícího stavu stavby, uložil žalobci předložit návrh technologického postupu prací při odstraňování stavby a stanovil podmínky pro odstranění stavby. Žalovaný, vedle převážného zamítnutí odvolání a potvrzení odvoláním napadeného rozhodnutí, prvostupňové rozhodnutí změnil ve výroku III. tak, že nově stanovil termín pro předložení návrhu technologického postupu prací při odstraňování stavby do 28. 2. 2018.
2. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval průběh správního řízení, obsah rozhodnutí magistrátu a odvolací námitky. Uvedl, že žalobce zrealizoval stavbu propojení dešťové a splaškové kanalizace (obě ve vlastnictví bez stavebního povolení, přes poučení pak ani po zahájení řízení o odstranění stavby nepožádal o dodatečné povolení stavby. Žalobci proto bylo nařízeno odstranění nepovolené stavby za účelem zamezení negativním důsledkům odvádění srážkových vod do splaškové kanalizace, neboť nařezáváním splaškových vod dochází ke snižování čistící schopnosti městské čistírny odpadních vod, a tedy k narušení veřejného zájmu.
3. K jednotlivým odvolacím námitkám žalovaný uvedl, že předmětná stavba především je vodním dílem dle § 55 vodního zákona, když stavby dešťové i splaškové kanalizace byly povoleny v osmdesátých letech rozhodnutím vodohospodářského orgánu. Žalovaný nemá pochyby,

že se o vodní dílo jedná, proto je vodoprávní úřad, jakožto speciální stavební úřad, příslušný k nařízení odstranění tohoto typu stavby. Vodním dílem jsou kanalizační řady jako celek včetně jejich neoprávněně zrealizovaného propojení. Majetkoprávní vztahy mezi účastníky řízení

pak nelze řešit v řízení o odstranění stavby, ale případně před civilním soudem. Nyní již ani nelze přezkoumávat zákonnost pravomocných povolení staveb kanalizace z osmdesátých let. Vlastník pozemku, na němž došlo k propojení obou kanalizací, byl mezi účastníky správního řízení zahrnut. Povinnost k odstranění stavby byla správně uložena tomu, kdo protiprávní stav způsobil, tedy žalobci. Rozhodnutí magistrátu není nicotné, lhůta k plnění zde byla stanovena jednak ve výroku III. a jednak v podmínce č. 1 ve výroku IV. Rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je tedy vykonatelné. Žalobce by se měl za účelem odstranění stavby především dohodnout se společností XXX jinak by bylo třeba aplikovat § 141 stavebního zákona, dle něž lze vlastníku pozemku uložit, aby odstranění stavby umožnil.

4. Dle žalovaného ze skutečnosti, že v místě propojení kanalizací žalobce zbudoval halu, nelze dovozovat, že by již nebylo možné navrátit kanalizační infrastrukturu do původního stavu, neboť by nebylo respektováno ochranné pásmo kanalizace. I kdyby došlo ke vzniku havarijního stavu, je třeba respektovat zákonné normy. Černou stavbu je třeba odstranit, nebyla-li dodatečně povolena. Byl to žalobce, nikoli společnost XXX, kdo narušil původní stav kanalizační infrastruktury, jemu tedy byla povinnost k odstranění stavby správně uložena. Správním orgánům nepřísluší se vyjadřovat ke způsobu hospodaření a evidence majetku společnosti XXX. Magistrát v řízení postupoval správně, úplně zjistil skutkový stav věci a věc také správně právně posoudil. Magistrát byl v duchu zásady materiální pravdy povinen ověřit, zda ten, kdo černou stavbu provedl, měl stavební povolení či zda zahájil řízení o dodatečném povolení stavby. Žalobce se dopustil porušení stavebního zákona a své odpovědnosti se nemůže zprostit tvrzením, že černou stavbou provizorně řešil havarijní situaci na kanalizační infrastruktuře v místě stavby své haly. Ze spisu jednoznačně vyplývá, že tento havarijní stav způsobil sám žalobce.

II. Žaloba

5. Žalobce se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného. Po rekapitulaci obsahu rozhodnutí správních orgánů obou stupňů žalobce na prvním místě uvádí, že napadené rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně byly vydány věcně nepřislušnými správními orgány. Kanalizační přípojka, která byla v daném případě zbudována, není vodním dílem ve smyslu § 55 vodního zákona, vodoprávní úřad proto není oprávněn jako speciální stavební úřad vést v souvislosti s takovou stavbou jakékoli řízení. Příslušným k rozhodování je dle stavebního zákona obecný stavební úřad. Přípojka dešťové kanalizace není součástí žádného většího vodního díla. Jde o systém vpustí na povrchu pro jímání dešťové vody na území pekáren, na který přímo navazuje trubní vedení přípojky a jejích ramen.
6. Žalobce má dále za to, že mu bylo nařízením obnovy předešlého stavu uloženo plnění buď nemožné, nebo alespoň nešetřící jeho práva nabytá v dobré víře, neboť v místech, kde původní dešťová kanalizace vedla, žalobce na základě stavebního povolení zbudoval prodejní halu. Trasa původní kanalizace přitom vedla právě v místě, kde stojí jeden z pilotů, na kterých je stavba haly založena. I dle odborníků je obnova původního stavu dešťové kanalizace neproveditelná, proto nelze zpracovat a předložit návrh technologického postupu prací. Správní orgán se

navíc zbavil možnosti opatřit návrh technologického postupu sám, když žalobce dle § 129 odst. 9 stavebního zákona neupozornil na tento možný postup. Vynucované plnění je nemožné

a neúčelné, v úvahu by v tomto případě připadalo spíše nařízení nezbytných úprav dle § 137 stavebního zákona. Ve výroku napadeného rozhodnutí není pro obnovu původního stavu dešťové kanalizace stanovena lhůta. Lhůta byla stanovena pouze pro odstranění provizorního propojení kanalizací. Rozhodnutí je tudíž nevykonatelné i obecně nebezpečné,

neboť po odstranění propojení nemusí být původní stav obnoven, a dešťová voda by tak mohla odtékat do terénu a působit škody. Původní stav, který má být obnoven není správními orgány nijak popsán.

7. Další žalobní námitkou je, že společnost [XX], která je vlastníkem pozemku, na němž má k odstranění stavby dojít, byla ve správním řízení považována pouze za dotčeného účastníka řízení a nikoli za účastníka, na něhož se vztahuje rozhodnutí správního orgánu. Tato společnost tedy měla být uvedena ve výroku rozhodnutí. [XX] přitom s odstraněním stavby nesouhlasí a není povinna odstranění strpět. Žalobce stav, kdy byla

při stavbě jeho haly navrtána dešťová kanalizace, která musela být provizorně přepojena na kanalizaci splaškovou, nijak nezavinil, nejde ani o nepovolenou stavbu, nýbrž o odstranění následků havárie. Situace byla způsobena vlastníkem kanalizace, společností [XX], která nesplnila povinnost zanést vedení kanalizace do digitální technické mapy města Liberce, což způsobilo, že úřady ani žalobce o kanalizaci nevěděli. Této společnosti by proto mělo být uloženo opatření k nápravě. Pozemky ve vlastnictví žalobce a [XX] jsou užívány k umístění kanalizace bez právního důvodu. Stavby přípojek vedou v jiné trase, než jak byly v letech 1985 a 1986 povoleny a v r. 1992 zkolaudovány. Stavba zbudovaná v jiné než povolené trase nemůže požívat ochrany jako vodní dílo, i kdyby vodním dílem byla. Žalobce rovněž poukázal na to, že žalobce a společnost [XX] jsou v napadeném rozhodnutí označeny nesprávnými firmami jako [XX] a [XX]

III. Vyjádření žalovaného

8. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný navrhoval, aby soud žalobě nevyhověl. Žalovaný odkázal na obsah napadeného rozhodnutí, zopakoval, že stavba kanalizační infrastruktury je vodním dílem ve smyslu § 55 odst. 1 vodního zákona. Není pravdou, že by z důvodu výstavby haly nebylo možné navrátit kanalizaci do původního stavu. To je naopak nutné, neboť nyní dochází k ředění splaškových vod. Ani havarijní stav nelze řešit porušením zákona. Nelze přičítat k tíži vodoprávního rozhodování, že žalobce, ač prokazatelně věděl, že při budování stavby objevil a narušil kanalizační potrubí, nepřerušil provádění stavby. Lhůty k plnění jsou ve výroku rozhodnutí přesně stanoveny. Společnost [XX] měla v řízení postavení jeho účastníka, nikoli však hlavního. K realizaci nepovolené stavby došlo ze strany žalobce, jemu proto bylo odstranění stavby uloženo. Skutkový stav byl zjištěn v dostatečném rozsahu. Nesprávné označení dvou účastníků řízení žalovaný řeší vydáním opravného rozhodnutí.

IV. Vyjádření osob zúčastněných na řízení

9. Osoba zúčastněná na řízení [XX] se k žalobě vyjádřila tak, že ve věci především rozhodly příslušné správní orgány, neboť dešťovou kanalizaci nelze zaměňovat za kanalizační

přípojku, jak to činí žalobce. Pokud byla dešťová kanalizace povolena příslušným vodohospodářským orgánem jako vodohospodářské dílo, je tato kanalizace podle § 127 odst. 13 vodního zákona vodním dílem. Problematika realizace odstranění stavby je otázkou pro případné vykonávací řízení, nikoliv indicií nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Obnovení předchozího stavu neznamená, že kanalizace musí mít shodnou podobu jako předtím, než došlo k jejímu poškození. Skutečným záměrem rozhodnutí je obnovení plné funkce kanalizace, což je v rozhodnutí také vyjádřeno. Odkaz žalobce na § 129 odst. 9 stavebního zákona je nepřipadný, neboť toto ustanovení se týká pouze odstranění části stavby. K tvrzení žalobce ohledně jeho dobré víry a neúměrných nákladů na obnovu kanalizace osoba zúčastněná uvádí, že žalobce dokončil výstavbu haly bez ohledu na nevyřešený problém s kanalizací, a za situaci si tak může sám. Tvrzení o nestanovení lhůty k plnění je zcela účelové, odstranění stavby je imanentně spojeno s obnovením předcházejícího stavu. Se společností [REDAKCE] bylo zacházeno jako s účastníkem řízení a nemuselo jí být uloženo strpět odstranění stavby. V řízení o odstranění stavby není prostor pro řešení soukromoprávních vztahů mezi vlastníkem kanalizace a žalobcem. Ani případná odlišnost reálného umístění kanalizace od předpokládaného umístění nemůže ovlivnit její právní postavení. Žalobce navíc o kanalizaci měl a mohl vědět. Z odborného vyjádření pana Jiřího Pokorného, které zúčastněná osoba soudu předložila, plyne, že existuje technicky realizovatelné řešení obnovení původního stavu kanalizace. Žaloba by vzhledem k uvedenému měla být zamítnuta.

V. Replika žalobce

10. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že trvá na námitkách věcné nepřislušnosti správních orgánů a opomenutí účastníka [REDAKCE]. Dále konstatuje, že k dohodě mezi žalobcem a [REDAKCE] nedošlo, přesto je žalobci nařízeno provést obnovovací práce, s nimiž vlastníci pozemků (žalobce a [REDAKCE]) nesouhlasí. Je dána pochybnost, zda stavba kanalizace byla oprávněná z hlediska občanskoprávního titulu i z hlediska veřejného práva. Otázku existence a rozsahu vlastnických práv není správní orgán oprávněn řešit. Žalobce souhlasí, že k nalezení řešení je třeba dohody mezi zúčastněnými, napadené rozhodnutí však nedává pro dohodu prostor, neboť striktně nařizuje obnovení předchozího stavu. Lhůta k obnovení předcházejícího stavu v rozhodnutí stanovena nebyla. Pokud by žalobce jen odstranil stávající napojení, jak je mu uloženo, bude dešťová voda volně vytékat na cizí pozemky.

VI. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
12. Z předloženého spisového materiálu soud zjistil, že Magistrát města Liberec, odbor životního prostředí, oddělení vodoprávní úřad, oznámil dne 10. 10. 2016 jako speciální stavební úřad zahájení správního řízení o nařízení odstranění stavby propojení dešťové kanalizace na kanalizaci splaškovou. Dne 7. 11. 2016 bylo konáno ústní jednání spojené

s ohledáním na místě, načež magistrát dne 9. 1. 2017 vydal rozhodnutí o odstranění stavby s tím, že stavba byla provedena bez územního rozhodnutí a stavebního povolení, přičemž žalobce porušení právních předpisů ani dodatečně nenapravit. Na podkladě odvolání žalobce a společnosti XXX rozhodl žalovaný dne 13. 11. 2017 napadeným rozhodnutím.

13. Po zahájení soudního řízení vydal žalovaný k napadenému rozhodnutí opravné rozhodnutí ze dne 1. 3. 2018, č. j. KULK 19369/2018, jímž opravil chybné označení žalobce z původně uvedeného XXX na XXX a chybné označení společnosti XXX, jež byla v napadeném rozhodnutí označována firmou XXX
14. Soud se nejprve zabýval otázkou věcné příslušnosti vodoprávního úřadu, jakožto speciálního stavebního úřadu, k řízení o odstranění předmětné stavby.
15. Podle § 15 odst. 1 písm. d) zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona, působnost stavebního úřadu, s výjimkou pravomoci ve věcech územního rozhodování, vykonávají mj. u vodních děl orgány vykonávající státní správu na uvedených úsecích podle zvláštních právních předpisů. Podle odstavce 3 tohoto ustanovení, v pochybnostech, zda se v konkrétním případě jedná o stavbu podle odstavce 1, nebo o stavbu v působnosti obecného stavebního úřadu, platí stanovisko příslušného speciálního stavebního úřadu.
16. Podle § 55 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., vodního zákona, vodní díla jsou stavby, které slouží ke vzdouvání a zadržování vod, umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů nebo k jiným účelům sledovaným tímto zákonem. Ustanovení dále uvádí demonstrativní výčet vodních děl. Podle § 55 odst. 4 vodního zákona, v pochybnostech o tom, zda jde o vodní dílo, rozhodne místně příslušný vodoprávní úřad.
17. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, je kanalizační přípojka samostatnou stavbou tvořenou úsekem potrubí od vyústění vnitřní kanalizace stavby nebo odvodnění pozemku k zaústění do stokové sítě. Kanalizační přípojka není vodním dílem.
18. Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona nařídí stavební úřad odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nebo bez opatření nebo jiného úkonu toto rozhodnutí nahrazující anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.
19. V daném případě prochází poblíž hranice pozemků p. č. XXX a p. č. XXX v k. ú. XXX odděleně vedle sebe jak dešťová, tak splašková kanalizace. Žalobce svou stavební činností tyto oddělené kanalizační soustavy propojil, jím zbudovanou stavbu nazývá kanalizační přípojkou a má za to, že nejde o vodní dílo. Soud k tomu poznamenává, že kanalizační přípojka je dle definice § 3 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích zjednodušeně řečeno úsekem potrubí mezi vyústěním vnitřní kanalizace a stokovou sítí. Stavba zbudovaná žalobcem však takovýmto úsekem potrubí není. Žalobce novou stavbou nepropojil stavbu či pozemek s kanalizační stokou, nýbrž vzájemně propojil dešťovou a

splaškovou kanalizaci. Z kanalizace oddílné tedy fakticky vytvořil kanalizaci jednotnou (srov. § 2 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích). Stavba tedy svou povahou vybočuje z charakteristiky běžné kanalizační přípojky, navíc, pokud bylo v daném případě třeba s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem vyhodnotit povahu stavby a na ni navazující příslušnost obecného či zvláštního stavebního úřadu, je dle § 15 odst. 3 stavebního zákona a § 55 odst. 4 vodního zákona rozhodující stanovisko speciálního stavebního úřadu, tedy úřadu vodoprávního. Pakliže vodoprávní úřad dospěl k závěru, že žalobcem zbudovaná stavba je vodním dílem, považoval se vodoprávní úřad správně za správní orgán příslušný k vedení řízení o odstranění stavby. Předmětná stavba ostatně vyhovuje definici vodního díla dle § 55 odst. 1 vodního zákona, když bezpochyby slouží k umělému usměrňování odtokového režimu povrchových vod. Soud tedy uzavírá, že nemá důvod zpochybňovat závěr vodoprávního úřadu, že předmětná stavba je vodním dílem, pročez je ve věci dána věcná příslušnost vodoprávního úřadu jako speciálního stavebního úřadu. Námitka žalobce v tomto směru tedy není důvodná.

20. Soud nepřisvědčil ani námitce, že za účastníka, na něhož se vztahuje rozhodnutí správního orgánu, nesprávně nebyla považována společnost **XX**, která s obnovením původního stavu kanalizace nesouhlasí. Uvedená společnost předně byla účastna na správním řízení, nicméně jí výrokem správních rozhodnutí nebyla ukládána povinnost, což nezákonnost napadeného rozhodnutí nezpůsobuje. Zejména je však třeba poznamenat, že uvedená žalobní námitka nesměřuje k ochraně veřejných subjektivních práv samotného žalobce (srov. § 65 odst. 1 s. ř. s.), nýbrž k ochraně práv společnosti **XX**. Tato společnost jako účastník řízení podala odvolání a měla rovněž možnost bránit se napadenému rozhodnutí či postupu v předcházejícím řízení žalobou, pokud by dospěla k závěru, že její práva byla ze strany správních orgánů porušena. **XX** žalobu nepodala a žalobci nepřísluší namítat v rámci jím podané žaloby porušení práv společnosti **XX**.
21. Z napadeného rozhodnutí bylo i přes původně nesprávné označení žalobce a osoby zúčastněné **XX** zřejmé, komu jsou ukládány povinnosti, když chybně byly uvedeny pouze již neaktuální firmy účastníků správního řízení, jejich identifikační čísla byla nicméně správná. Jak bylo zmíněno, žalovaný navíc vydal opravné rozhodnutí, jímž chybu odstranil.
Ani užití ustanovení § 129 odst. 9 stavebního zákona nebylo ze strany stavebního úřadu namístě, když toto ustanovení na řešenou věc vzhledem k její povaze nedopadá.
22. Pokud jde o způsob stanovení lhůty k plnění, ten dle názoru soudu nevykonatelnost rozhodnutí stavebního úřadu nezpůsobuje. Je pravdou, že žalobci bylo nařízeno odstranění stavby propojení dešťové a splaškové kanalizace a současně také obnovení předcházejícího stavu dešťové a splaškové kanalizace. Žalobci byla stavebním úřadem ve výroku III. jeho rozhodnutí stanovena nejprve lhůta k předložení návrhu technologického postupu prací a následně byla výrokem IV. stanovena šestiměsíční lhůta k odstranění stavby. Soud k tomu uvádí, že by v daném případě sice považoval za vhodnější při stanovení lhůty výslovně uvést, že jde o lhůtu k odstranění stavby i k obnovení původního stavu, popřípadě ke každé z těchto povinností stanovit lhůtu samostatně, avšak i stavebním úřadem zvolená formulace je logicky vyložitelná a nebrání vykonatelnosti rozhodnutí. Je zřejmé, že stavební úřad uložil žalobci, aby ve lhůtě 6

měsíců od právní moci jeho rozhodnutí jak odstranil stavbu propojení kanalizací, tak obnovil původní stav kanalizací. Odstranění stavby a obnovení původního stavu je na sebe rozhodnutím stavebního úřadu vzájemně neoddělitelně navázáno. Z logiky věci plyne, že nejprve bude třeba obnovit původní stav (průchodnost) dešťové kanalizace, a teprve následně lze odstranit stavbu propojení (k čemuž lhůta výslovně směřuje), aby se tak v místě nezačala hromadit dešťová voda. Žalobce se stěží mohl domnívat, že podle rozhodnutí stavebního úřadu není pro absenci lhůty povinen obnovovat původní stav kanalizace.

23. Ve věci je nesporné, že žalobce předmětnou stavbu propojení kanalizací zbudoval i že tak učinil bez povolení stavebního úřadu. Stavba rovněž nebyla dodatečně povolena. To jednoznačně plyne již z tvrzení samotného žalobce, který tyto skutečnosti nepopírá, svou obranu nicméně staví na nezákonnosti jednání společnosti XXX, jejíž kanalizace se má nacházet na pozemku žalobce neoprávněně bez souhlasu jeho nebo jeho právního předchůdce. O existenci kanalizace přitom společnost XXX neinformovala stavební úřad. Dle žalobce mu tedy nemá být uloženo odstranění stavby, neboť prvotním viníkem celé situace je XXX. Žalobce pouze řešil vzniklou havarijní situaci.
24. K těmto námitkám soud uvádí, že nejsou v řízení o odstranění stavby relevantní. Byl to žalobce, kdo stavbu propojení zbudoval, příslušným veřejnoprávním povolením nedisponoval a o dodatečné povolení stavby nepožádal. Jedině tyto skutečnosti jsou ve smyslu § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona rozhodné pro posouzení podmínek pro odstranění stavby stavebním úřadem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2018, č. j. 9 As 368/2017-48; rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz).
25. Krajský soud vzhledem k uvedenému nemá pochybnosti, že podmínky pro nařízení odstranění stavby propojky kanalizací žalobci byly v přezkoumávaném řízení splněny. Vzhledem ke konkrétním okolnostem tohoto případu však soud považuje za problematické současné nařízení obnovení předcházejícího stavu kanalizace.
26. Účelem obnovení předcházejícího stavu dle nynějšího § 129 odst. 8 stavebního zákona je dosáhnout souladu mezi faktickým stavem a tím, jak byla obnovovaná stavba správním rozhodnutím původně povolena (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2013, č. j. 8 As 109/2012-37). Úkolem stavebního úřadu před případným rozhodnutím o nařízení obnovy předcházejícího stavu je proto ex offio zjistit, jaký je povolený stav, neboť jedině ten má být obnovován. Obnova nemá směřovat k rekonstrukci nepovoleného stavu. Správní orgány se v tomto ohledu spokojily s tím, že disponují pravomocným stavebním povolením ze dne 7. 1. 1987 a kolaudačním rozhodnutím ze dne 20. 8. 1992 ke stavbě kanalizace libereckých pekáren, která již nelze přezkoumávat. Tento závěr soud nezpochybňuje, po nahlédnutí do uvedených rozhodnutí nicméně konstatuje, že z jejich obsahu nelze zjistit, kudy přesně má předmětná kanalizace vést. Stavební povolení přitom odkazuje na schválenou projektovou dokumentaci, podle níž měla být stavba kanalizace provedena.

27. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, zda měly správní orgány projektovou dokumentaci či jiné relevantní podklady k dispozici, zda se s ní seznámily a závěr o tom, že kanalizace nacházející se částečně na pozemku žalobce zde byla povolena, učinily na základě dokumentace, z níž lze tento závěr skutečně učinit. Samotná rozhodnutí o stavebním povolení a o kolaudaci stavby kanalizace pekáren totiž dle názoru soudu pro svou obecnost nepostačují k závěru, že kanalizace se na pozemku žalobce nachází v souladu se stavebním povolením z ledna 1987. Úkolem stavebního úřadu proto bylo seznámit se s dalšími relevantními dokumenty, např. projektovou dokumentací, pokud existuje a stavební úřad ji má k dispozici, a teprve na základě těchto podrobnějších podkladů zachycujících umístění stavby kanalizace učinit závěr o tom, že kanalizace je v daném místě umístěna legálně. Soud nepomíjí výrazný časový úsek, jenž uplynul od doby, kdy byla kanalizace povolována, a má za to, že pokud by dnes již podrobnější dokumentace, z níž by bylo patrné, kudy měla povolená kanalizace libereckých pekáren vést, nebyla k dispozici, nelze než tuto okolnost přičíst ve prospěch stavby kanalizace. Ta by měla být v takovém případě považována za stavbu legální, stavební úřad by ostatně neměl jak prokázat její nelegálnost za účelem případného nařízení jejího odstranění.
28. Soud tedy v rozhodnutích správních orgánů postrádá úvahu o tom, zda existuje podrobnější dokumentace prokazující, v kterých místech byla stavba předmětné kanalizace povolena, a zda reálné umístění kanalizace pekáren odpovídá či neodpovídá povolenému stavu. I v případě, že by taková dokumentace již k dispozici nebyla a správní orgány by vycházely z toho, že kanalizace je v daném místě povolená, je třeba tyto úvahy promítnout do odůvodnění rozhodnutí stavebního úřadu, resp. žalovaného. Součástí spisového materiálu předloženého krajskému soudu žádná taková dokumentace nebyla, a pokud správní orgány vyšly jen ze zcela obecných rozhodnutí o stavebním povolení a kolaudaci, nepovažuje to soud za dostatečné pro účely zjištění povoleného stavu předmětné kanalizace. Pokud by přitom mělo být zjištěno, že kanalizace se na pozemku žalobce nachází v rozporu s příslušným veřejnoprávním povolením, nebylo by možno žalobci nařizovat její obnovení, neboť takovým postupem by byl obnovován nelegální stav, což odporuje smyslu § 129 odst. 8 stavebního zákona.
29. Dalším problematickým bodem pak je vlastní technická proveditelnost nařízeného obnovení předcházejícího stavu spočívajícího v opětovném zprůchodnění dešťové kanalizace pod dnes již postavenou halou žalobce. Žalobce v řízení před správními orgány obou stupňů namítal, že obnovení kanalizace považuje za nemožné. Dle žalobce je hala zbudována na nestabilním podloží, její základy jsou proto tvořeny železobetonovými piloty, přičemž původní trasa dešťové kanalizace koliduje s jedním z těchto pilotů, jehož případné narušení by mohlo ohrozit statiku haly. Hala je přitom stavebním úřadem řádně povolenou stavbou.

30. Za této situace považuje soud za potřebné postupovat citlivě s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem tohoto případu. Žalobci lze oprávněně vytýkat, že ve stavbě haly pokračoval i přes nález kanalizace, o níž dříve žalobce ani stavební úřad nevěděl. Přesto nelze odhlédnout od toho, že stavba haly je stavbou stavebním úřadem povolenou, na niž byly vynaloženy nemalé náklady. Pokud dnes povolená stavba haly koliduje se (snad – viz výše) povolenou stavbou kanalizace, jedná se o specifickou situaci, jejíž řešení vyžaduje po správních orgánech, aby v odůvodnění svých rozhodnutí popsaly svou představu o řešení, které má být realizováno. Správní orgány se nicméně k námitce žalobce, že obnova kanalizace pod halou není možná, prakticky nevyjádřily. Konstatování žalovaného, že obnovu vyžaduje správný provoz čistírny odpadních vod, není odpovědí na otázku, zda lze vůbec technicky dosáhnout obnovení kanalizace v původním místě při zachování haly.
31. Správní orgány v daném případě stroze nařídily obnovení předcházejícího stavu, z odůvodnění jejich rozhodnutí nicméně není zřejmé, zda má žalobce dle jejich představ svou halu zbourat, aby tak docílil možnosti rekonstruovat původní dešťovou kanalizaci, zda existuje technické řešení umožňující obnovit kanalizaci při zachování haly, či zda snad dle správních orgánů hala s původní trasou kanalizace vůbec nekoliduje. Žalobce i osoba zúčastněná XXXX navrhli soudu důkazy, jejichž prostřednictvím má soud zjišťovat, zda obnova je či není realizovatelná. Jejich prováděním by však byl zdejší soud prvním orgánem, který tuto skutečnost zjišťuje, neboť správní orgány se existencí technických možností provedení obnovy předcházejícího stavu kanalizace vůbec nezabývaly. Úprava institutu obnovení předcházejícího stavu je v § 129 odst. 8 stavebního zákona více než stručná, dává tím nicméně prostor pro výklad neformalistický, který bude odpovídat specifickým okolnostem konkrétního případu. Přistoupení k nařízení obnovy předcházejícího stavu není povinnou součástí rozhodnutí o nařízení odstranění stavby. Stavební zákon současně stavebnímu úřadu poskytuje i další nástroje k řešení specifických situací. Stavební úřad by si měl před nařízením obnovy předcházejícího stavu minimálně ujasnit, zda je taková obnova technicky proveditelná a s tímto se v odůvodnění svého rozhodnutí řádně vypořádat, což se v této věci nestalo. Soud podotýká, že vzhledem k okolnostem případu by považoval za krajně necitlivé, pokud by správní orgány nařizovaly obnovu původního stavu kanalizace i za cenu, že má být stavebním úřadem řádně povolená hala žalobce bourána.
32. Současně není správný názor vyjádřený osobou zúčastněnou XXXX, že žalobce je dle rozhodnutí správních orgánů povinen obnovit průchodnost původní dešťové kanalizace, a to třeba i jejím přesunutím tak, aby kanalizace nadále nekolidovala se základy haly. Jak bylo uvedeno, účelem obnovy předcházejícího stavu je jen a pouze obnova stavu povoleného. Ten je třeba nejprve řádně zjistit, načež lze s využitím § 129 odst. 8 stavebního zákona nařídit jeho obnovu. Pokud je kanalizace v předmětném místě povolená, pak nelze nařídit její obnovu podle § 129 odst. 8 stavebního zákona a současně uzavřít, že ji lze přesunout např. o několik metrů vedle původně povolené trasy. Umístění kanalizace jinam by totiž vyžadovalo další veřejnoprávní povolení, neboť dosud povoleno nebylo. Soud proto uzavírá, že hodlaly-li správní orgány v daném případě postupovat s využitím institutu obnovy předcházejícího stavu, bylo jejich povinností se vypořádat s tím, zda a obecně jakým způsobem je taková obnova technicky proveditelná. Pokud by technicky proveditelná nebyla, popřípadě byla jen za vzhledem k okolnostem případu zcela

neúměrných nákladů, nebyly by dle názoru soudu splněny podmínky pro nařízení obnovy dešťové kanalizace v její předcházející podobě.

VII. Závěrečné posouzení a náklady řízení

33. Ze shora uvedených důvodů soud postupem podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení a věc mu podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil k dalšímu řízení,
a to bez jednání v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Protože se vytýkané vady vztahují k rozhodnutím obou správních orgánů, které v průběhu předchozího správního řízení rozhodovaly, využil soud možnosti dané mu § 78 odst. 3 s. ř. s.
a zrušil i prvostupňové rozhodnutí stavebního úřadu.
34. V dalším řízení bude třeba se vypořádat s tím, zda je stavba dešťové a splaškové kanalizace v předmětném místě řádně povolená, aby tak mohla být případně nařízena její obnova, a dále zda, popřípadě jakým způsobem, je obnovení původně povoleného stavu kanalizace technicky proveditelné.
35. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci byl úspěšný žalobce, proto mu soud přiznal právo na náhradu nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady byly v případě žalobce tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 4 000 Kč a odměnou a náhradou hotových výdajů zástupce žalobce. Odměna právního zástupce žalobce činí za tři úkony právní služby (převzetí věci, podání žaloby a repliky) v hodnotě 3 100 Kč za jeden úkon [§ 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu] celkem částku 9 300 Kč. Náhrada hotových výdajů pak sestává z paušální částky 900 Kč (3 x 300 Kč dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Soud uložil žalovanému, aby náklady řízení v celkové výši 14 200 Kč uhradil žalobci k rukám jeho právního zástupce, v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
36. Protože osobám zúčastněným na řízení soud neuložil v řízení žádné povinnosti a současně neshledal žádné důvody hodné zvláštního zřetele, vyslovil v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s., že se osobám zúčastněným na řízení právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 6. února 2019

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu